

چالشهای فقر و بیکاری ایران
در راستای اهداف توسعه هزاره (MDGs)

تحقیق و نگارش
فرهاد نوع پرست

تهران، نشر آماره، ۱۳۹۰ ش

نشر آماره / Amareh Press

سرسناسه :	نوع پرست، فرهاد، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور :	چالشهای فقر و بیکاری ایران در راستای اهداف توسعه هزاره (MDGs)/تحقیق و نگارش فرهاد نوع پرست.
مشخصات نشر :	تهران: آماره، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری :	۱۸۰ ص: جدول نمودار.
شابک :	978-600-92537-3-9
وضعیت فهرست نویسی :	فیپا
یادداشت :	عنوان به انگلیسی: Iran unemployment and Current challenges in poverty along with the millennium development goals (MDGs).
یادداشت :	واژه نامه.
یادداشت :	کتابنامه.
یادداشت :	نمایه.
موضوع :	فقر - ایران
موضوع :	بیکاری - ایران
موضوع :	توسعه پایدار - ایران
رده بندی کنگره :	۱۳۹۰ ن ۷ ف / HC۴۸۰
رده بندی دیویی :	۳۳۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی :	۲۴۲۲۹۸۳

نشر آماره Amareh Press

Title: challenges in Iran unemployment
and poverty along with the millennium
development goals (MDGs)

Author: Farhad Nouparast

ISBN: 978-600-92537-3-9

The first edition published: 2010

Tirage: 1000 impression

No portion of this book may be
reproduced, by any process or
technique, without the express
written consent of the publisher

عنوان کتاب: چالشهای فقر و بیکاری ایران در

راستای اهداف توسعه هزاره (MDGs)

تألیف: فرهاد نوح‌پرست

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۵۳۷-۳-۹

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

هرگونه کپی برداری، اسکن، میکروفیلم و... جزنا

با کلا بدون اجازه مکتب نشر آماره ممنوع بوده

و پیگرد قانونی دارد

© All rights reserved for the
amareh press

© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره

محفوظ است

Printed in Iran

چاپ ایران

<http://nashreamareh.blogfa.com>

nashreamareh@yahoo.com

تلفن بخش: تهران، ۰۹۱۲۷۹۶۹۱۱۴

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۱	چکیده تحقیق
۱۳	فصل ۱. اهداف توسعه هزاره چیست؟
۳۲	فصل ۲. فقر و بیکاری در اقتصاد ایران و جهان
۳۴	۱-۲ فقر و بیکاری در جهان
۴۱	۲-۲ وضعیت شاخصهای فقر و بیکاری MDGs در ایران
۵۸	۳-۲ مقایسه بین کشوری شاخصهای فقر و بیکاری MDGs
۶۳	۴-۲ نتیجه گیری
۶۶	فصل ۳. چارچوب نظری تحقیق
۶۷	۱-۳ تئوریهای فقر
۸۱	۲-۳ تئوریهای بیکاری
۹۱	۳-۳ ادبیات موضوع فقر و بیکاری
۱۰۱	۴-۳ نتیجه گیری
۱۰۲	فصل ۴. روش تحقیق
۱۰۳	۱-۴ جامعه آماری، معرفی متغیرها و نحوه گردآوری آنها
۱۰۹	۲-۴ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۱۶	۳-۴ نتیجه گیری
۱۱۸	فصل ۵. نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۱۸	۱-۵ یافته های تحقیق در فقر
۱۲۴	۲-۵ یافته های تحقیق در بیکاری
۱۲۸	۳-۵ نتیجه گیری کلی
۱۴۸	نمایه و واژه نامه
۱۵۲	منابع و مأخذ
۱۵۶	پیوستها

فهرست جداول

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	فصل ۱.
۱۴	جدول ۱-۱. اهداف توسعه هزاره
	فصل ۲.
۳۵	جدول ۱-۲. نسبت افرادی که با درآمد کمتر از یک دلار در روز زندگی می‌کنند
۳۶	جدول ۲-۲. تعداد افراد فقیر در جهان
۳۷	جدول ۲-۳. رتبه کشورها با توجه به شاخص فساد اقتصادی
۴۰	جدول ۴-۲. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله
۴۲	جدول ۵-۲. شاخصهای فقر در MDGS و اندازه‌های آنها از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۴
۴۹	جدول ۶-۲. متوسط هزینه کل یک خانوار شهری/روستایی
۵۲	جدول ۷-۲. ضریب جینی شهری و روستایی از سال ۶۵ تا ۷۵
۵۵	جدول ۸-۲. نتایج حاصل از سرشماریهای نفوس و مسکن در مورد نیروی کار بر حسب جنس و شهری و روستایی
۵۷	جدول ۹-۲. جمعیت فعال بر حسب گروههای سنی آبان ۱۳۸۶
۵۹	جدول ۱۰-۲. نسبت شکاف فقر بر اساس یک دلار در روز برای هر فرد ترکیه مصر ایران
۶۰	جدول ۱۱-۲. سهم ۲۰ درصد فقیرترینها از مصرف کل ایران ترکیه اردن
۶۲	جدول ۱۲-۲. نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ تا ۲۴ ساله ایران ترکیه
	فصل ۳.
	فصل ۴.
۱۱۰	جدول ۱-۴. نرخ تبدیل PPP به ریال

فصل ۵ :

- جدول ۱-۵. برخی مشخصات آماری اطلاعات بودجه خانوار سالهای ۱۳۶۵ الی ۱۳۸۶
۱۳۱
- جدول ۲-۵. خط فقر نسبی بر اساس میانه آماری طی سالهای ۱۳۶۵ الی ۱۳۸۶
۱۳۳
- جدول ۳-۵. نسبت سرشمار فقر بر اساس خط فقر نسبی طی سالهای ۱۳۶۵ الی ۱۳۸۶
۱۳۶
- جدول ۴-۵. جدول تعیین کننده خط فقر غذایی (ملی) در مناطق شهری ۱۳۸۵
۱۳۸
- جدول ۵-۵. سهم دهک ها بر اساس هزینه ناخالص سرانه روستایی ۱۴۰
۱۴۰
- جدول ۶-۵. سهم دهک ها بر اساس هزینه ناخالص سرانه شهری ۱۴۰
- جدول ۷-۵. جمعیت و بیکاران کل کشور از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ ۱۴۱
- جدول ۸-۵. جمعیت و بیکاران مناطق شهری از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ ۱۴۲
- جدول ۹-۵. جمعیت و بیکاران مناطق روستایی از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ ۱۴۳
- جدول ۱۰-۵. نرخ بیکاری افراد ۱۵ تا ۲۴ ساله در سالهای ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ ۱۴۴
- جدول ۱۱-۵. پیش بینی وضعیت بازار کار کل کشور تا پایان سال ۱۳۹۴ ۱۴۵
(۲۰۱۵ میلادی)
- پیوستها
- جداول ۱-۸. مربوط به سری زمانی مشخصات و نتایج طرح هزینه و درآمد ۱۵۶
- جداول ۹-۱۰. مربوط به ارزش غذایی اقلام خوراکی و میزان مواد مغذی افراد به تفکیک سن و جنس ۱۶۵

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

فصل ۱. -

فصل ۲.

- نمودار ۱-۲. روند نسبت جمعیت با درآمد زیر یک دلار در روز ۴۴
- نمودار ۲-۳. روند نسبت جمعیت با درآمد زیر دو دلار در روز ۴۵
- نمودار ۳-۴. روند نسبت سرشمار فقر ۴۶
- نمودار ۴-۲. روند نسبت شکاف فقر ۴۶
- نمودار ۵-۲. نسبت شکاف فقر بر اساس فقر غذایی ۴۷
- نمودار ۶-۳. روند سهم یک پنجم فقیرترین افراد از مصرف ملی ۴۸
- نمودار ۷-۳. متوسط هزینه کل یک خانوار شهری و روستایی ۵۳ تا ۸۶ ۵۰
- نمودار ۸-۳. متوسط هزینه کل یک خانوار شهری و روستایی ۵۳ تا ۸۶ ۵۱
- نمودار ۹-۳. متوسط هزینه کل یک خانوار شهری و روستایی ۵۳ تا ۸۶ ۵۱
- نمودار ۱۰-۳. ضریب جینی روستایی از ۷۶ تا ۸۶ ۵۲
- نمودار ۱۱-۳. ضریب جینی شهری از ۷۶ تا ۸۶ ۵۳
- نمودار ۱۲-۳. روند نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله ۵۴
- نمودار ۱۳-۳. نرخ بیکاری کل کشور بر حسب سرشماریهای نفوس از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۵ ۵۷
- نمودار ۱۴-۳. نرخ بیکاری کل کشور بر حسب گروههای سنی بر حسب سرشماری نفوس ۱۳۸۵ ۵۸

- نمودار ۲-۱۵. نسبت شکاف فقر بر اساس یک دلار در روز برای هر فرد
ترکیه، مصر، ایران
۶۰
- نمودار ۲-۱۶. سهم ۲۰ درصد فقیرترینها از مصرف کل ایران، ترکیه،
اردن
۶۱
- نمودار ۲-۱۷. نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ تا ۲۴ ساله ایران ترکیه
۶۳
- فصل ۳.
- نمودار ۳-۱. تنوری دور باطل فقر
۶۹
- نمودار ۳-۲. منحنی لورنز
۷۶
- فصل ۴.
- نمودار ۴-۱. الگوریتم محاسبه خط فقر
۱۱۳
- فصل ۵.
- نمودار ۵-۱. روند میانگین هزینه کل ناخالص سالیانه (ریال) کل کشور
از سال ۶۵ تا ۸۶
۱۳۵
- نمودار ۵-۲. روند افزایش خط فقر نسبی سرانه ماهیانه (ریال) از سال
۶۵ تا ۸۶
۱۳۵
- نمودار ۵-۳. روند سهم ۲۰ درصد فقیرترین جامعه در مناطق شهری و
روستایی از سال ۶۵ تا ۸۶
۱۴۰
- نمودار ۵-۴. روند نرخ بیکاری تا سال ۲۰۱۵ میلادی
۱۴۶

چکیده تحقیق

فقر و بیکاری از جمله مسائل آزار دهنده‌ی اجتماعی - اقتصادی دولتها و ملتهاست. در اهداف توسعه هزاره که در سال ۲۰۰۰ میلادی به تصویب کشورهای عضو سازمان ملل متحد با ۸ آرمان و ۴۸ شاخص رسید؛ این معضلات مطرح و دولتها متعهد به کاهشی آنها شده‌اند؛ طوریکه سال ۲۰۱۵ میلادی به عنوان سال ارزیابی عملکرد کشورها تعیین شده است. این مطالعه با هدف بررسی وضعیت موجود اقتصاد ایران با توجه به شاخصهای فقر و بیکاری در اهداف توسعه هزاره صورت می‌گیرد. بررسی شاخصهای فقر به کمک محاسبه خط فقر نسبی و مطلق با استفاده از نتایج طرح هزینه و درآمد مرکز آمار ایران مورد مطالعه قرار گرفته است. شاخص بیکاری نیز با توجه به عرضه و تقاضای نیروی کار و متوسط رشد آنها مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج مطالعه نشان می‌دهد که معیار درآمد ۱ و ۲ دلار در روز برای هر فرد بر اساس شاخص قدرت برابری خرید (PPP) برای ایران معنی‌دار نبوده و حداقل معیار ۱۲ دلار برای مناطق شهری و ۹ دلار برای مناطق روستایی برآورد میشود. تحلیلهای مربوط به شاخص بیکاری نشان می‌دهد که برای ممانعت از افزایش نرخ بیکاری بخصوص در میان قشر جوان ۱۵ الی ۲۴ ساله می‌بایست اقتصاد ایران نرخ رشد اقتصادی سالانه حداقل ۶/۵ درصد را تجربه کند.

www.ketab.ir